

Prof. Albert Gras-Martí
DFA—Dept. de Física Aplicada
Universitat d'Alacant
Apt. 99
E-03080 Alacant

Tel.: +34-(9) 590 3541 (secretari: 3540)
FAX: +34-(9) 590 3464
correl/e-mail: agm@ua.es
Internet: <http://agm.dfa.ua.es> <http://www.dfa.ua.es>

Presentació del llibre:

Comunicar la Ciència

(Teoria i pràctica dels llenguatges d'especialitat)

Patrícia Alberola, Joan Borja, Joam M. Perujo, Josep Forcadell, Carles Cortés, Josep Bernabeu

Edicions del Bullent, *Recursos*^{3/4}2, setembre de 1996.

1) Què fa una persona com jo en un lloc com aquest?

Experiència en presentacions?

Assistència?ⁱ

Pros i consⁱⁱ:

+ regal

^{3/4} lecturaⁱⁱⁱ

Per a què es les presentacions?

- publicitat?
- per a quedar bé?^{iv}
- No és una ressenya crítica^v

Llavors ???

Estic com el mico...^{vi}

2) Aspecte del llibre

◆ A favor:

Presentació i portada: atractives
Grandària agradable
Tipografia agradable, fàcil lectura.

◇ En contra:

Pocs marges^{vii}
Crítica clara: ni un sols dibuix!^{viii}
Hi manca un índex temàtic^{ix}

3) Continguts

Vuit capítols:

1. El llenguatge d'especialitat com a varietat lingüística
2. Llenguatge científic: característiques
3. Història del llenguatge científic català

4. El lèxic específic
 5. Tècniques de redacció
 6. Recomanacions d'estil
 7. Tipologia dels textos científics
 8. Preparació i documentació del treball científic
- ... i sis annexos (radicals, manlleus, símbols...)

Alguna mancança...^x

El llenguatge científic *sexista*^{xi}

4) Sobre algun capítol: 5—Tècniques de redacció per a textos científicotècnics

- experiència curiosa^{xii}
- profit doble^{xiii}
- una seguretat^{xiv}

5) Per què cal comunicar la ciència?

(Unes cites de **Diàlegs a Barcelona**, David Jou i Vladimir de Semir).

... La divulgació científica té punts en comú amb la poesia. La poesia pretén expressar amb el llenguatge sentiments o perplexitats que estan més enllà del llenguatge. La divulgació científica pretén expressar amb el llenguatge habitual idees que troben la seva expressió adient en un altre llenguatge, matemàtic...

... Entre les dificultats de la divulgació, hi ha la d'encertar el nivell adient, la metàfora o la imatge entenedora i prou fidel a l'esperit de la teoria ...

... La presentació habitual de la ciència es queda en un terme mitjà una mica boirós, amb escassa capacitat de sorpresa o de provocació. (Ni són temes lligats directa-

ment amb la vida real ni són molt allunyats de l'experiència quotidiana i que són sorprenents, com ara els forats negres o el *gat de Schrödinger*) ...

... falta la connexió entre les ciències i les humanitats... La gent desdenya una mica les humanitats, no creu que faciliten un treball en el futur en la mateixa mesura que els estudis de ciències. Però un bon estudi i una bona pràctica de redacció i d'expressió és molt útil també en ciències. Plantejar bé un problema ja és tenir-lo mig resolt ...

... no sabrem imaginar la forma de vida dels nostres avantpassats, serem uns provincians en el temps quan, gràcies a les telecomunicacions, haurem deixat de ser-ho en l'espai!...

... En el sistema educatiu hi ha molta més informació que no pas formació. Es cultiva poc la sagacitat d'expressió, de redacció, de reflexió ...

... existeix una separació radical entre els científics i la resta de la societat, malgrat que les aplicacions del saber científic són presents a cada instant de la vida quotidiana ...

B. Russell: "Només tindrem una societat científica —rigorosa— si el coneixement científic i la tècnica basada en aquest coneixement afecten la nostra vida diària, la seva economia i la seva organització política. La democràcia és necessària, però no suficient".

Ho vaig explicar per primera vegada i, en alçar la vista, només vaig veure la classe plena de cares en blanc: òbviamment no ho havien comprés.
Ho vaig explicar per segona vegada, i encara no ho van entendre.

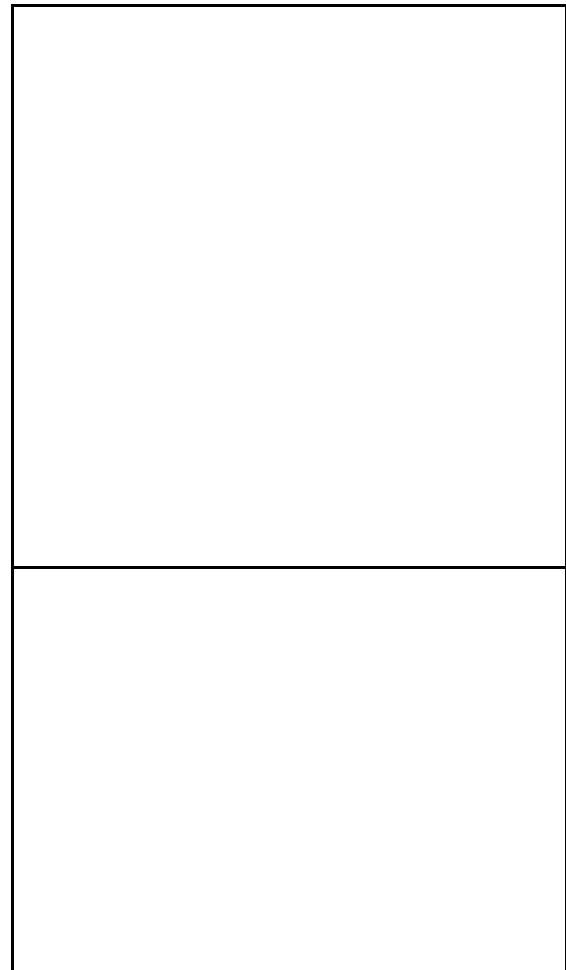
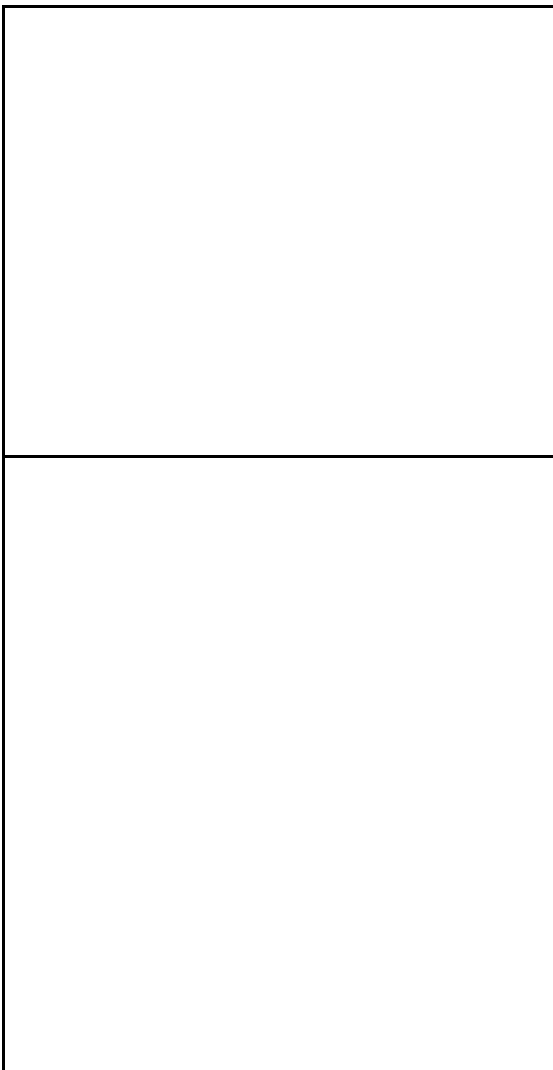
Així és que ho vaig explicar per tercera vegada, i aleshores és quan *jo* ho vaig entendre.

Jerome S Bruner (*El procés de l'aprenentatge*)

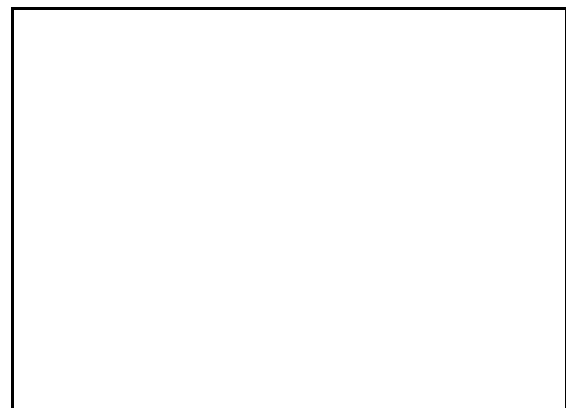
6) Visió global: els dibuixos que no hi són...

1. El llenguatge d'especialitat com a varietat lingüística

Cada especialitat té el seu llenguatge...

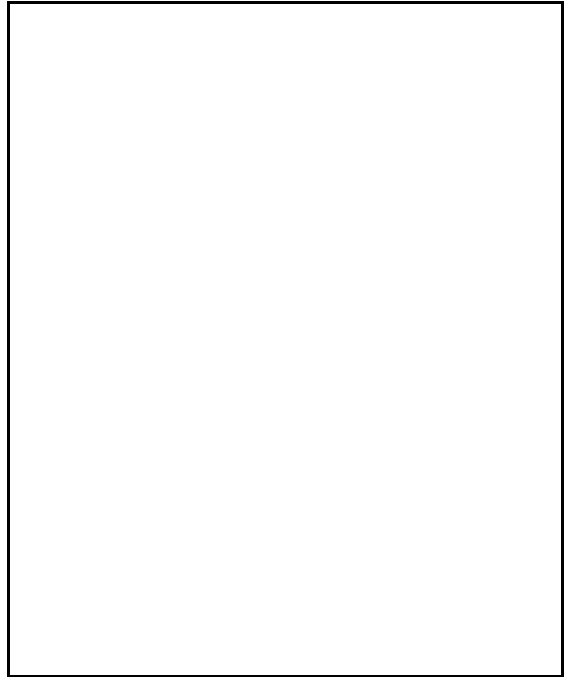
2. Llenguatge científic: característiques

4. El lèxic específic

--

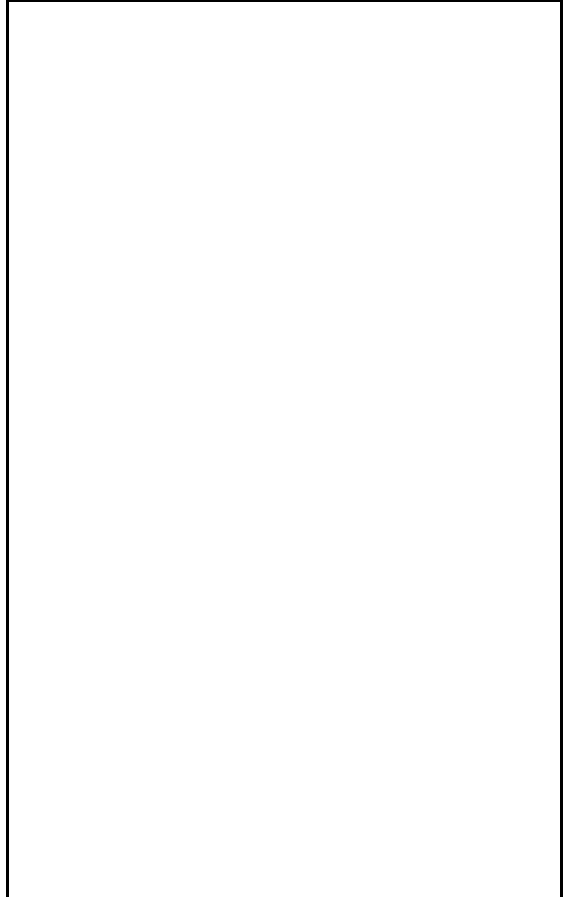
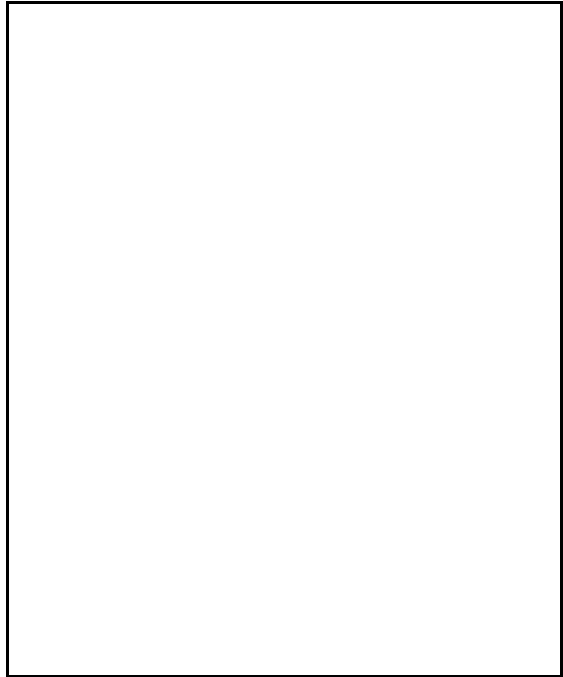
3. Història del llenguatge científic (català)

5. Tècniques de redacció

6. Recomanacions d'estil

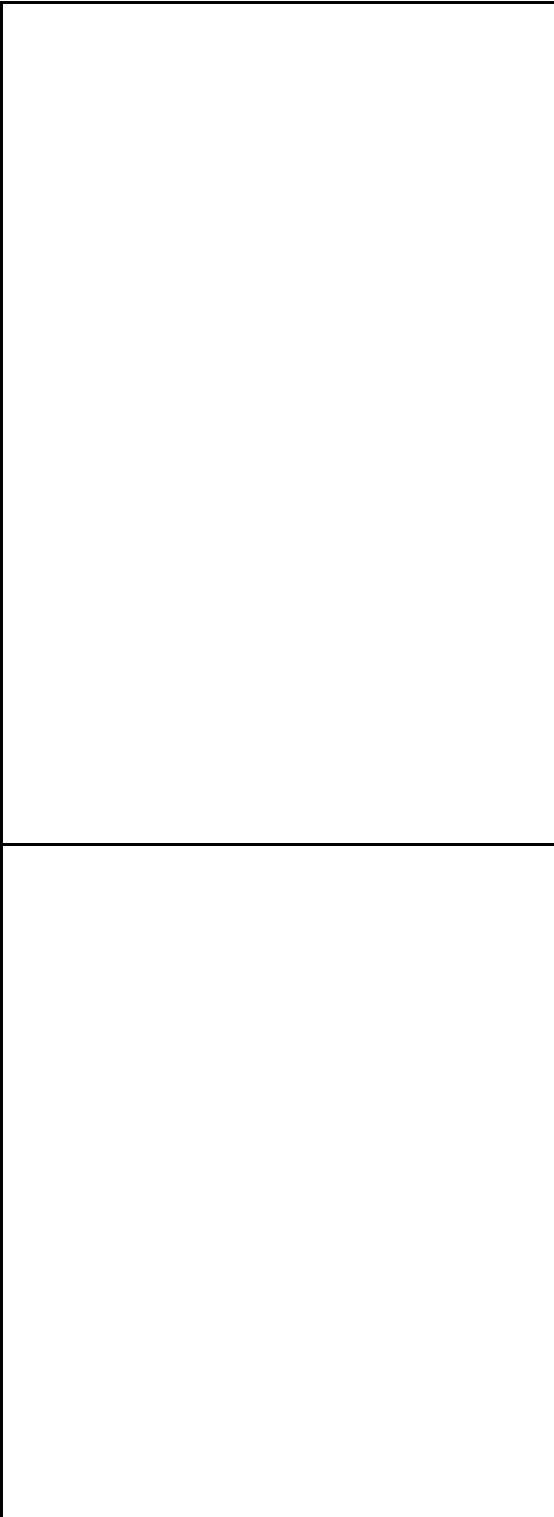

7. Tipologia dels textos científics

8. Preparació i documentació del treball científic

--

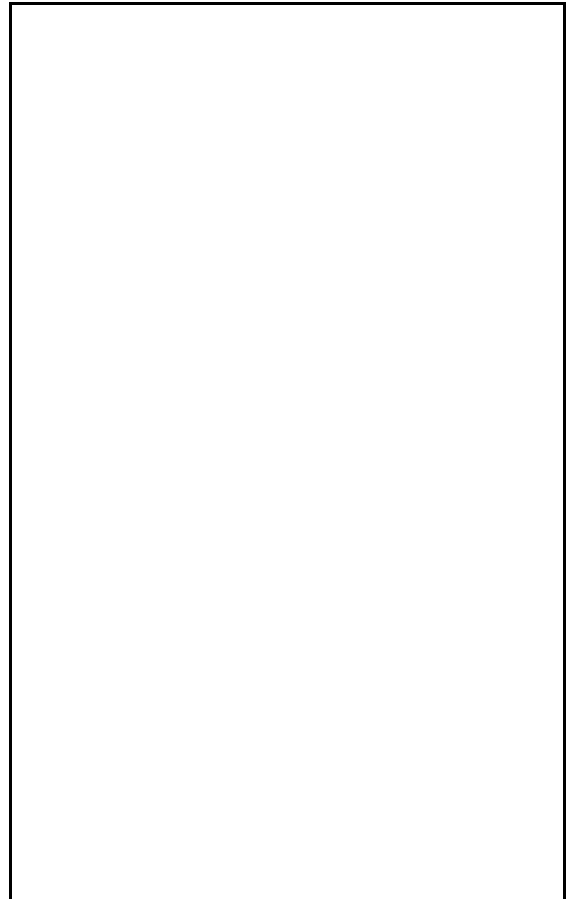

Gary Larson, *Valley of the Fas Side*, i altres.

Disculpes

- per la polarització cap a les ciències *dures*
- per no haver tingut temps de traduir els acudits (i haver entrebancat, així, la *comunicació*)
- per no haver seguit totes les recomanacions del llibre

Comunicar la Ciència

7) Recomanació final:

feu-vos-en amb una còpia!

Referències dels acudits:

Sidney Harris, *Chalk up another one*, i altres.

ⁱ Únicament i raríssimament, en llibres d'assaig, poesia.

ⁱⁱ Veig que el fet que et conviden amablement (i, potser, irresponsablement pel que després veureu) té avantatges i inconvenients.

ⁱⁱⁱ Te l'has de llegir! Cosa que sovint no fem ni amb els que ens comprem!

^{iv} ... amb amigues i amics autors de llibre

^v ... de les que van a una revista o a una publicació especialitzada.

^{vi} ... despistat.

^{vii} en cada pàgina, sobre tot per a gent com jo, que ens agrada ratllar profusament un llibre, farcir-lo de notes al marge, etc.

^{viii} Això, en l'era del multimèdia, és inadmissible. Per tal de compensar aquesta mancança, els meus comentaris d'avui aniran farcits de dibuixos i d'acudits explicatoris.

^{ix} ...al final del llibre. Però cal dir en descàrrega que la capitulació i els continguts de cada apartat estan ben explícits.

^x Alguna mancança (o és que no ho he llegit tot???)

^{xi} El tema del llenguatge científic sexista, la imatge masculinitzada de la ciència, el paper de la dona en la ciència...

^{xii} Rellegir o reestudiar tècniques de redacció (com puntuar un text) és molt interessant. Com que açò s'estudia abans o durant el batxillerat, i la/el científic/a no és generalment una persona molt jove, s'ha oblidat aviat allò de l'escola.

^{xiii} I ara, en rellegir-ho en aquest llibre, que ho presenta de manera succinta i clara, es fruit més i s'aprofita doblement. Resulta una experiència semblant a la cura d'alfabetització en català que algunes persones hem fet de majors...

^{xiv} La de que, a la vista d'aquest breu escrit meu, necessite estudiar-me més a fons el llibre!